

Jagd terrierek munkavizsga szabályzata

A jagd terrierek részére hazánkban megrendezésre kerülő vizsgák két fő ágazatra, ezen belül szakágakra oszlanak:

1. Föld feletti munkavizsgák: 1.1. vércsapa vizsga

1.2. vaddisznós vizsga

1.3. vízi munka

1.4. nyomhangos vizsga - spurlaut

2. Föld alatti munkavizsgák : 2.1. természeteskotorékban

2.2. műkotorékban

1. Föld feletti vadászvizsgák jagdterrierek részére

1.1. Vércsapa vizsga

1.1.1. Hagyományos vércsapa vizsga

A vizsga célja kimutatni a kutya azon képességét, hogy a sebzett, vérző nagyvadat a sebzés után több órával is megtalálja. Ez a képesség igen fontos minden nagyvad vadásznak.

Terep: az erdő megfelelő nagyvad-állománnyal, világos szálerdő változatos aljnövényzettel fedett sarjerdővel. A csapák forgalmas közutakat ne keresztezzenek. Általában a körülmények olyanok legyenek, hogy az előírt hosszúságú vércsapák egymástól megfelelő távolságban legyenek lefektetve, legalább 150 méternyire. A csapa utolsó szakasza olyan terepen vezessen, hogy a kutya viselkedése a tetemhez való közeledéskor jól megítélhető legyen. Abban az esetben, ha a bírók a kutyát kísérik a vizsga során.

Vad: legjobb frissen ejtett nagyvad (őz). A sebek gondosan bevarrandók és a tetemet a csapakészítésre használt vérrel meg kell öntözni. Használhatunk egyéb nagyvad származékát (szarvas fej, szarvas láb, vaddisznó bőr) is a csapa végére.

Vér és felhasználása: kizárólag marha, őz, szarvas vagy vaddisznó vére használható. Megfelelő hónapokban kell összegyűjteni, és szükség szerint mélyhűtőben tárolni.

Tartósításához kizárólag konyhasó vagy Nátrium Citrát használható fel. Csapafektetéshez negyed liter vért kell felhasználni.

Eljárások:

- 1.) Botra 5 cm x 2 cm nagyságú szivacsot kell erősíteni, és a vért nyílt edénybe kell tenni. A szivacsot a vérbe mártás után kissé az edény oldalához kell nyomni, hogy kicsepegjen. Kissé meg kell vérezni a talajt vagy az azt fedő növényzetet a leendő csapán haladva. Ha a vér már kevés, a szivacsot újra be kell mártani (általában 10-15-szöri véresítés után)
- 2.) A vért átlátszó műanyag edénybe öntjük, melyet adagolóval látunk el. Egy vizsgán egy csapafektetési módszer alkalmazható.
- 3.) Csapacipőn valamelyik nagyvadfajunk csülke, lehetőleg szarvas vagy vaddisznó. Csapán csülköt cserélni nem lehet.

Csapa előkészítése: A vizsga előtti napokon az erdőt jól ismerő egyének jelölik ki a csapák vonalát, nagy figyelmet szentelve a kötelező törésekre, ahol sebágyat kell készíteni.

Egy napon max. 10 kutya tehet vizsgát egy bírói kollektíva esetén ebben a vizsgarendszerben.

Amennyiben lehetséges úgy kell az irányt kijelölni, hogy hátszél legyen, az oldalszél kerülendő.

Először a kiindulási helyeket kell megfelelő számban kijelölni, figyelembe véve, hogy közöttük legalább 150 méternyi távolság legyen. E kiindulópontok számozandók 1-től, minden vizsganapra. Ezt követi a csapa vonalának kijelölése a következőképpen: 10-15 méternyire a fák elülső és hátsó oldalára színes papírcsíkot (minden csapánál más színű) kell felszerelni, a csapa egyenes részén függőlegesen, irányváltoztatásnál pedig a függőlegesen kívül egyet keresztben vízszintesen, mely utóbbi az elfordulás irányába mutasson.

A csapa végén azt a helyet, ahova a tetemet vagy a lőtt nagyvad származékát fogják helyezni, ugyancsak azon számmal kell jelezni, mint az indulópont.

Csapakészítés: A vizsga előtt annak függvényében, hogy hány órás csapát akarunk készíteni, a rendező két segéddel a következőképpen jár el:

Az első csapán bevért az indulópontot, majd lefedi két faággal. Egyik segédje a kijelölt fáknál vért cseppent, mindig a fák egyik oldalán haladva, nem pedig egyszer azok jobb, majd bal oldalán. A másik segéd olyan ütemben, ahogy a csapakészítő halad, leszedi a fák elülső oldaláról a papírcsíkokat, de meghagyja a hátulsó oldalon

levőket, amelyeket a kutyavezető nem látat, de a bírónak támpontul szolgálhatnak, mert van idejük hátranézni.

A szervező ellenőrzi az egész eljárást és figyel arra, hogy semmit ne felejtssenek el.

A szervező és segítői jócskán haladjanak túl a tetem elhelyezésére rendelt helyen, majd nagy kerülővel menjenek a második kiindulóra. A további csapákat hasonlóan készítsék el. A bevérzés csak a tetem helyéig tarthat.

Irányváltotásnál, a töréseknél a sebágy készítésénél a vér bőséges legyen, vadszőr nyesedékekkel kissé meghintve.

A vizsga napján a szervező vagy egy jól tájékozott segítő a tetemet a csapák számozott végére helyezi. A végpontra helyezett tetem ne legyen távolról látható, nehogy a vezetőt befolyásolja, de nem is kell feleslegesen elrejteni. Tetem felől nem fújhat a szél a vizsgáló felé, légszimattal nem kereshet a kutya. A vércsapa fektetését szakképzett bírónak kell irányítania és ő arról köteles vázlatot készíteni. A csapakészítésben résztvevők egyikét se kísérelje kutya.

GPS készülék használatával a csapafektetés leegyszerűsíthető az előbbi metodikához képest. Az útvonalak lementhetőek pontosan kimérhetőek a csapák hossza.

Csapa kidolgozása : A kutya vezetőjének rendelkeznie kell véreb vezetékekkel. Ami lehetőleg min. 6-7 m hosszú. A vezető használhat GPS-t, egyéb csapa jelzésére alkalmas eszközöket (papírszalag).

Mielőtt a vizsgáló megkezdene a vizsgát, közölnie kell a csapázási stílust.

- a) **Tiszta vezetékmunka :** A csapa indulásától a végéig vezetéken dolgozik a kutya. Mögötte a bírói kíséret, olyan távolságban ahonnan nem zavarja, de értékelheti a kutya munkáját.
- b) **Dermetre csaholás :** A kutya vezetéken kezdi a munkát. A csapa kb. 2/3-nál a bíró lecsatoltatja a kutyát a vezetékről. A kutya tovább folytatja a munkát önállóan, majd a vad megtalálását követően hanggal, ugatással jelzi annak helyét. Addig, míg a gazdája és a bírók oda nem érnek.
- c) **Dermethez vezetés :** A kutya vezetéken kezdi a munkát. A csapa kb. 2/3-nál a bíró lecsatoltatja a kutyát a vezetékről. A kutya mikor önállóan megtalálta a vadat visszatér gazdájához és valamilyen formában jelzi a megtalált vadat. Azt, hogy miként jelzi a megtalált vadat a kutya, ezt a bírónak közölnie kell a tulajdonosnak a póráz nélküli munkát megelőzően.

A csapa indulópontját jelző tábla 5-6 m sugarú körén belül kell a csapának indulnia. A csapa kezdetét a bíró nem mutathatja meg, vizsgálónak kell meg találni. Ha ezt a vizsgáló megtalálta és jelzi a bírónak, önállóan indulhat a csapán. A bíró úgy követi a kutyát, hogy ne zavarja a munkáját. Viszont, ha a kutya kb. 50 m-re letért a csapáról akkor vissza tudja hívni a vizsgálót a csapa vonalához. A csapa kidolgozása során 2 alkalommal hívhatja vissza a bíró csapára a vizsgálót. Abban az esetben, ha a kutya a

csapát kidolgozta de 2-szer vétett, a 75 pontot elérte-munkavizsgát teljesítette. A csapa kidolgozásának szintideje 1 óra. Hóban a vércsapa vizsga nem rendezhető meg. Csak a szintidőn belüli, tévesztés nélkül csapát kidolgozó kutya kaphat maximális 100 pontot, CACT címet.

Osztályzatok a kutya teljesítményétől függően 0-4 pontig adhatóak.

tulajdonságok	értékszámok
munka a vércsapán	10
biztonság	8
akarat (kitartás)	7

I. díj eléréséhez minimum 85 pontot kell a kutyának elérnie.

II. díj eléréséhez minimum 75 pontot, ami egyben a munkavizsga alsó ponthatára.

III. díj eléréséhez minimum 50 pontot szükséges.

1.1.2. Csapajeles vércsapa vizsga

Sebjeles vércsapa vizsga is rendezhető. Ennél a vércsapa vizsga megoldásnál is az útvonal hossza, a törések száma és a kijuttatott vér mennyisége megegyezik a hagyományos mesterséges vércsapa vizsgákhoz.

Azzal a különbséggel, hogy a csapafektetése közben, a csapa vonalán 4 csapajelet helyeznek le a bírók. Csapajel olyan méretű tárgy, amit a vizsgáló 2-3 méterről észlel a csapa kidolgozása során. Ilyen lehet egy fakorong például vagy színes kartonlapocskák. Lehetőleg lebomló anyag, ha netán a vizsgáló nem tudná begyűjteni. Csapajeleket csak a csapa egyenes szakaszain rakhatják le a bírók, semmi esetre sem a töréseknél. Itt a kutyák túlfuthatnak és a vezetők nem észlelik a csapajeleket. Az első csapajelet az indulási ponttól 60-80m-re, a 2. -3. csapajelet egyenes szakaszokon és a 4. csapajelet a csapa végére, tetem mellé kell helyezni.

Fontos, hogy a csapák között kellő távolságot hagyjon a fektető bíró. Igyekezzen úgy fektetni, ne keveredjen egyik vizsgáló a másik csapájára.

Könnyített vércsapából maximum 15 kutya indulhat egy napon, egy bírói kollektíva (2 bíró) esetén.

Vizsga menete : A vizsgáló a csapa kidolgozására 1 óra szintidőt kap. **A vizsgáló a csapán egyedül dolgozik, bíró nem kíséri!!!** A bíró a rálövés helyét mutatja meg, de nem pontosan. A csapának sorszámozottnak kell lennie, amit sorsoláson a vizsgáló húz ki. Ezt a csapa indulásánál jelölni kell. Ennek 5-6m-es sugarú körében kell a csapának indulnia, nem mutatja meg a bíró az első sebjelet (vért, vágott szőrt). A vizsgálónak kell felvennie a csapát és elindulnia rajta. A bírók start vezényszóval indítják meg a csapa kidolgozását. Mivel a csapa kidolgozása szintidőhöz kötött, a bírónak fel kell jegyezniük a kezdés időpontját. Ezt a bírálati lapon is rögzíteni kell.

A vizsgázónak a csapa kidolgozása során be kell gyűjtenie a csapához tartozó 4 csapajelet. Az utolsó jel felvételekor minél hamarabb, telefonon értesíti a bírót. A csapa kidolgozásával elkészült. Beolvassa a 4 csapajel sorszámát. A bírók rögzítik a csapa kidolgozásának végét. A kutyák rangsorolása a szintidők alapján történik verseny esetén a megszerzett pontok mellett.

Vizsga értékelése : 1 csapajel = 25 pontot ér. A vizsga során 100 pont a maximum, ami egyben CACT cím megszerzésére is jogosít.

Ha a vizsgázó a csapa végén lévő tetemet megtalálta de a 4 csapajel közül csak 3 gyűjtött be, akkor 75 pontot kap. Ezzel abszolválva, teljesítve a vércsapa vizsgát.

Az a vizsgázó aki 3 csapajelet felvette de a csapa végére nem jutott el a szintidőn belül, nem kaphatja meg a vércsapa munkavizsgát.

Könnyített vércsapa : csapa hossza 400 m, 2 db derékszögnél nagyobb töréssel, 250 ml vér, 2-4 órás csapa.

Nehezített vércsapa : csapa hossza 1000-1200 m, 2 db derékszögnél nagyobb töréssel, 250 ml vér, 12-24 órás csapa.

Mindkét típusú vizsgán CACT cím kiadható.

1.2. Vaddisznós vizsga

A vizsga szükségessége és célja:

A vizsga szükségességét az Európa-szerte túlszaporodott vaddisznóállomány által okozott nagymérvű mező-, és erdőgazdasági kártételek megelőzése indokolja.

A vizsga távolabbi célja a jagdterrierek rátermettségének és sokoldalúságának további népszerűsítése, egyben használati értékük vizsgálata, melyet a tenyésztés során fokozott figyelemmel célszerű kezelni. Maximum 25 kutya vizsgálhat egy napon.

Vizsgaterület:

A vizsgát 0,5-2 ha kiterjedésű, 1,5 m magas drótkerítéssel bekerített, aljnövényzettel borított erdőterületen kell rendezni. A terület felszíne lehetőleg szaggatott domborzati viszonyokkal rendelkezzen.

A vaddisznó:

A vizsgáló kutyák egy disznóval dolgoznak, lehetőleg olyan tisztavérű disznó ami meg tudja magát védeni, fel veszi a harcot a kutyával. A vadak mérete minimum 40 kg, maximum 150 kg legyen. Tartalék vaddisznót biztosítani kell, melyet a pályán kívül, szállítóládájában kell tárolni úgy, hogy arról a vizsgáló kutya se szagot, se hangot ne kaphasson.

A kutyák és a disznók részére a helyszínen vizet kell biztosítani.

Vizsga vaddisznóval

A vizsga kezdete előtt legalább öt perccel a disznót (vagy disznókat) ki kell helyezni a pályára.

A befogókarám mindkét kapuját kinyitva rögzíteni kell, így a kutyának és a vadnak a szabad átjárása biztosított.

Egy ügyeletes a startnál, a többiek a magasles alatt helyezkednek el.

A bírálóbizottság a kutyák munkáját egyenként bírálja, így a pályán egyszerre csak egy kutya dolgozhat. Kívülről idegen, várakozó kutyák nem zavarhatják a vizsgát. Indulásra a vezető bírós ad engedélyt.

A vizsgáló startszámát az ügyeletes közli a bírósokkal, majd a vizsgáló a kutyát szabadon engedi és keresni küldi. (A kutya nyakörvét mindenkor le kell venni, védőmellényt használhat.)

A vizsgáló a leskosárig jöhet, odáig pontlevonás nélkül biztathatja, a bejárattól a kutyát.

Helyét csak a munkája befejeztével, a vezetőbíró engedélyével hagyhatja el.

A kutya biztatása nem tiltott, de nem kívánatos.

Munkaidő a vaddisznóval: 15 perc.

Ebből 5 perc a keresés, 10 perc aktív munka a vaddisznóval.

A vizsgából való kizáró ok: érdeklődés hiánya vagy féltékenység, 5 percen belül nem talált a kutya. A keresés ideje a kert méretétől változtatható, ezt a vezetőbíró a vizsga megkezdésekor közli a résztvevőkkel.

Vizsgakövetelmények, bírálati szempontok

Keresési modor, orrhasználat

Értékszám: 6

A kutya lendületesen, céltudatosan szakadjon el a vezetőjétől, és a pálya területét szisztematikusan keresse le, kajtassa mindaddig, míg a disznót meg nem találja. Előfordulhat, hogy a kutya csak 4-5 perccel az indulás után találkozik a vaddal, ez önmagában még nem hiba, ha közben nem tér vissza a vezetőjéhez, vagy nem áll le újabb biztatásig. A keresés üteme legyen gyors, akadályt nem ismerő, célratörő. Az a kutya, amelyik 5 percig nem indul el keresni, kizárandó. Ugyancsak kizárandó az, amelyik 5 percig nem talál disznóra.

A keresés folyamán alkalom nyílik az orr (szimat) jóságának elbírálására. A pályán bizonyára sok frissnél frissebb disznónyom van, de a kutyának ezek közül a legmelegebbet kell követnie. Ha szelet kap a disznóról, azt azonnal észrevehetően jelezze. Ha a vad elszakad a kutyától, azt a friss nyomon a kutyának azonnal tudnia kell követni.

A meleg vackot meg kell különböztetnie az élő disznótól. Amelyik kutya a meleg vackot tartósan csaholja, az orrhasználatból 2-es osztályzatnál jobbat nem kaphat.

Bátorság:

értékszám: 3

Jellemzője, hogy a kutya milyen távrolól dolgozik a vaddisznóval. Maximális az a munka ahol a kutya a 10 perces munka során több alkalommal is próbál a disznóba belesípni, ezzel folyamatosan nyugtalanítva a vadat. Esetleg kimozdítja a természetes fedezékéből.

Az a kutya, ami hangtalanul fogja a disznót bátorságból maximális, de a hangból feltétlenül pontlevonás illeti.

Bírók feltétlenül jegyezzék fel, melyik kutya milyen távolságból dolgozott. Ez szükséges lesz a rangsorolás során.

A munka végeztével előnyt jelent, ha a kutya lehívható a vadról.

Kitartás:

értékszám: 8

A kutya a vaddisznóval szemben félelmet nem tanúsíthat, megtalálása után igyekezzen forgatva egyhelyben tartani (hogy a vadász lövéshez jusson). Ha a vaddisznó a sűrűben megáll, azt a kutya folyamatosan, hanggal jelezze.

4-es osztályzatot a vizsgaidő végéig folyamatosan aktív, hajtásban lévő kutya kaphat.

Hangadás:

értékszám: 8

A kutya a megtalált vaddisznót kellő rámenősség mellett állandó csaholással, ugatással jelezze.

4-es osztályzatot az a kutya kap, amely a vizsga végéig kitartó hangadással dolgozik.

Osztályzatok és díjak odaítélése

Osztályzatok a kutya teljesítményétől függően 0-4 pontig adhatóak. A teljesítményről a bírálati lapon rövid leírást kell adni.

tulajdonságok	értékszámok
keresési modor, orrhasználat	6
bátorság	3
kitartás	8
hangadás	8

I. díj 94 ponttól

II. díj 69 ponttól

III. díj 47 ponttól

Ez a vizsga önálló vizsgaként is megrendezhető, CACT kiadása mellett.

1.3. Vizi munka

Nem önálló munkaszám, CACT cím kiadására nem jogosít a teljesítése. Összetett vizsga részfeladata.

A jagd terrier képes a vízi vad mélyvízből való apportírozására.

Lehetőleg aló vízből történjen a vad apportírozása. A partszakasz jól megközelíthető legyen. A vad lőtt tőkésréce. Az apport tárgy készülhet 5-6 db tőkésréce szárnyából. Nem apportíroztatunk vízből galambot, gerlét!

A vezető a kutyával a parton várakozik, partszegélytől 5-6 méterre. A bíróság a récét a nyílt vízre dobja min. 10-15 m-re. A kutya látja a vízbedobott récét. Start vezényszóra engedi el a vezető a kutyát. A kutyának lendületesen kell a vízbe mennie. Majd a récét partra apportíroznia.

tulajdonságok	értékszámok
vízbemenési készség	5
apportírozás	3

A vezető hangjával biztathatja a kutyát, víz széléig nem kísérheti el. Ha a kutya nem apportírozta a récét, újabb kísérletet nem tehet. Ezen részfeladatból 0 pontot kap.

1.4. Nyomhangos- , csapahangos vizsga – spurlaut

Nem önálló munkaszám, CACT cím kiadására nem jogosít a teljesítése. A vizsga célja az öröklött hajlamok elbírálása. Ezen a vizsgán a kutya csak 1 alkalommal vehet részt. A hazai jagd terrierek ezen vizsga által kompatibilisek lesznek a nyugat – európai országokban megrendezett vizsgákra.

A vizsga augusztustól – májusig tartó hónapokban rendezendő.

Terület : Nyílt terület. Kb. 20 cm magas növényzettel (kaszáló, lucernás, őszi gabonavetés, stb.). A kutya munkája jól látható, bírálható. Mezei nyúl által hátrahagyott csapán kell teljesíteni. A vizsgán max. 10 kutya vehet részt, amit 2 bíró bírál. A bírók a kutyavezetőkkel vonalat alkotva keresik meg a felugró nyulat. A hajtó vonal meg áll és a bíró vizsgáló kutyát kér. **A vizsgáló kutya nem láthatta a felugró nyulat!** A vizsgáló kutyát pórázon fogva, rövid szakaszon a felveteti a csapát. Addig a bíró segíthet, megmutathatja az elfutott nyúl irányát. Majd a kutyát szabadjára engedi a tulajdonos. **Orrjóság - Nyombiztonság - Nyomkeresési szándék, kitartás - Csapa hang** képességeket, tulajdonságokat kell a bíróknak elbírálni.

Ha kutya munkája nem volt egyértelmű, „kaphat” egy 2. nyulat a képességek elbírálására. Az a kutya ami már pórázra vételkor is hangot produkált, illetve szagmentes területen ugat nem teljesítette ezt a vizsgát.

A nyúl után engedett kutyának 15-20 percen belül vissza kell tértie gazdájához. Ezen idő alatt nem tért vissza, akkor a hajtás vonala tovább halad. Nem jár pontlevonással. Nem zavarhatja viszont a szabadon engedett kutya a többi vizsgálót, illetve a vadászterületet. Ez a gazda felelősége.

Értékelés : 0 – 4 –ig osztályozhatók a képességek.

tulajdonságok	értékszámok
orrjóság (Nase)	6
nyombiztonság (Spursicherheit)	2
nyomkeresési szándék, kitartás (Spurwille)	3
csapa hang, nyomhang (Spurlaut)	5
kézbentarthatóság, kezelhetőség (Führigkeit)	3

Orrjóságból (Nase)

A német jagd terrier orrminőségének megítélésére a legjobb lehetőség egy egészséges nyúl nyoma. Csak ezen lehet felmérni gyorsasságát és pontosságát: ahogy a kutya felveszi a nyomot, ahogyan a nyomkövetését megnehezítő különböző terepviszonyt és akadályokat kezeli - ezek fogják segíteni az értékelés kialakítását.

A nehezítő körülmények közé tartozik pl: a száraz talaj, utak (aszfalt, beton, murva, stb.), időjárás (eső, szél, extrém nedvesség), virágzó növények (pl. repce).

Az a jagdterrier, amelyik ebből a szempontból a legmagasabb pontszámot kapja, eltérő körülmények között is magabiztosan fogja használni az orrát.

Értékelés

4-es osztályzat: A kutyának legalább 400 métert lendületesen, komolyabb letérés nélkül, folyamatos hangadással kell mennie a csapán.

A munka általános megítélésében az fog dönteni, ahogyan kutya a különböző nehézségi körülmények között viselkedik.

A 400 m-es táv inkább csak irányadó.

3-2-es osztályzat: Az a kutya amelyik bizonytalan, túl sokszor letér a nyomról, problémája van a nyom újrafelvételével, vagy nehezen küzd meg az utakkal és a különböző terepviszonyokkal.

Nyombiztonságból (Spursicherheit)

A nyomtartást az alapján ítéljük meg, hogy mennyire gyorsan és magabiztosan megy rá, és tartja meg a kutya a felvett nyomot. A nyomon többszöri túlfutás jelenthet akár túlérzékeny, akár nem elég érzékeny orrot is.

Értékelés

4-es osztályzat: A kutyának különösebb nehézség nélkül kell mennie legalább 400 métert.

3-2-es osztályzat: A kutya munkájában már 100 méteres távolságon is kisebb – nagyobb bizonytalanság mutatkozik.

Csapa hangból 4-es osztályzat illeti azt a kutyát, ami folyamatos hanggal megy a csapán. A csapán kilengésekkor, kutya visszakeresésekor a hang rövid szünete nem számít hibának. A csapamentes területen adott hang hiba, pontlevonással jár. Ezt a bíró nyulmentes területrészen ellenőrizheti.

Nyomkeresési szándék, kitartás (Spurwille)

A „kitartás” a kutya makacs kitartását jelenti egy nyom követése során. Ez az akarat vagy kitartás még nyombiztos kutyáknál is lehet gyenge, ha rutintalan és keveset foglalkoztak vele.

A kutya folyamatos akarata, hogy az elveszet nyomot újra megtalálja, magas kitartásról árulkodik.

Általában ez a kitartás a jagdterriereknél kimagasló.

4-es osztályzat: A kutya 400 méteren keresztül gyorsan és szenvedélyesen megy végig. A kutya, ami csapát elveszítve rövid köröket, hurkokat téve visszatér a csapára és követi a nyúl irányát.

3-2-es osztályzat: a kutya 100 méteres távolságon is gyenge megtalálási akaratot mutat a csapa irányában, azaz, hogy a csapát újra felvegye.

4-es

A növényzet nélküli talajborítottság, száraz levegő, erős légmozgás mind negatívan befolyásolják a kutya munkáját. Ezt a bírónak figyelembe kell venni és a keresési távolság is rövidülhet ebben az esetben.

Csapahang, nyomhang (Spurlaut)

Csapa hangból 4-es osztályzat illeti azt a kutyát, ami folyamatos hanggal megy a csapán legalább 300 méteren. A csapán kilengésekkor, kutya visszakeresésekor a hang rövid szünete nem számít hibának. A csapamentes területen adott hang hiba, pontlevonással jár. Ezt a bíró nyúlmentes területrészen ellenőrizheti.

A nyomhang a kutya rendszeres, lehetőség szerint kitartó és folyamatos hangadása a nyomon. **A kutya nem láthatja a vadat.**

Amennyiben a vizsgát erdőben végzik, az értékelésen legjobb esetben is csak 2-es osztályzatot kaphat.

3-as osztályzat: Legalább 200 m nyomhangos követés, vagy hosszabb nyomvonal követése megszakításokkal.

2-es osztályzat: Legalább 100 m nyomhangos követés, vagy hosszabb nyomvonal követése megszakításokkal, ill. ha erdőben vagy nem belátható területen a kutya szemmel követésbe is átvált.

Kezelhetőség, kézbentarthatóság (Führigkeit)

A kutya vezethetősége mindenekelőtt az általános fegyelmezettségén látszik, illetve azon a képességén, hogy a munkafázis után hogyan tér vissza gazdájához (vezetőjéhez). A vezethető kutyákon már fiatal korukban is megfigyelhetőek olyan jellemvonások, mint például a munkaszeretet és a nagyfokú gazdához kötődés. Gazda-kutya kapcsolata.

4-1-es osztályzat: A kutya visszatérési képessége gazdájához a rendelkezésre álló időn belül.

0 osztályzat: Az a kutya, amelyik indokolatlan ok miatt 1 óra múlva sem tér vissza a gazdájához.

2. Földalatti munkavizsga

2.1. Természetes kotorékban

Vizsga célja : A kotorék kutyaink legjellegzetesebb munkájára, a kotorék munkára nagy szükség van. Apróvad gazdálkodásunk egyik alappillére a dúvadgazdálkodás, ahol nagy segítségünkre vannak ezen fajták. Ezeknek a munka kutya fajtáknak a tenyésztéséhez elengedhetetlen a földalatti munkafázis mérése. Kotorék kutyák földalatti munkakészségét mesterséges körülmények közt nem tudjuk lemérni. Illetve a jelenlegi állatvédelmi jogszabályok sem teszik lehetővé. Ezért a vadászat során kell a kutya képességeit felmérni (hangadás, kitartás, fogósság, orrjóság) természetes kotorékban.

Vizsga szervezése : A vizsgát szervezheti a fajta klub (Magyar Jagd Terrier Klub) , illetve vizsgálók csoportja fajta klubbal egyeztetve. - Helyszín biztosítása szempontjából.

Fajta klub esetében a rendelkezésre álló vadászterületet a klub jelöli ki és szervezi le. Lehetőleg úgy hogy napi minimum 3-4 kutya vizsgázására legyen lehetőség.

Vizsgálók csoportja is kezdeményezheti a vizsgát. Ebben az esetben a fajta klubbal és a helyi vadászatra jogosulttal egyeztetve (írásban rögzítve).

A terepen való mozgást a vizsgát szervező és résztvevőnek közösen kell kivitelezni.

Kotorék vadászat révén, a jelen lévő szervezők vagy a résztvevők valamelyikének vadászjeggyel kell rendelkeznie, melynek adatait a beírókönyvbe rögzíteni kell. Az illetékes vadászatra jogosult jelen van, képviselteti magát (vadőr) akkor ez nem szükséges.

A vizsgálók a vizsga előtt 7 nappal megküldik a nevezési adatokat és a 6000 Ft nevezési díjat (MEOESZ munkavizsga díj) a szervező klubnak.

Munkavizsga időpontja : róka (nyestkutya, sakál) esetében az év bármely napján de igazodva a róka kotorékvadászati szezójához. Főképp a koslatás időszak és a kölykezés kezdete. Ezen időszakokban nagyobb százalékban található a szervezett vizsgakor róka a kotorékban.

Borz esetében VI.1. –II.28. –ig szóló vadászati idényben. (A vadászatra jogosult kérheti a vadászati hatóságot, hogy egész évben vadászható legyen a borz, apróvadász területeken. Ebben az esetben borzra egész évben rendezhető munkavizsga.)

Vizsga menete : A kotorék vizsga során a kutya jeladóval dolgozik (Ez lerövidíti a vizsga idejét, a kutya munkája követhető). Jeladót a kutya tulajdonosának kell biztosítani, mint a kotorék kiásásához szükséges eszközöket is.

A vizsgán megjelent kutyák indulási sorrendjét kisorsolják. Az első kutya kezdi meg a kotorékok átvizsgálását. Majd a soron következő is átnézi a kotorékot. Ha a második kutya talált-vadat jelez, akkor az előtte lévő kutya orr jóságából 0 osztályzatot kap, nincs meg a munkavizsgálója.

A vizsga során nincs ugrasztás, míg a fogósságot-hangadást nem bíráltuk el!!!! Ugyan is nem tudni pontosan mi okból is ugrott ki a vad a kotorékból (fiatal róka, kutya hallatán is kiugrik), nem mérhető a kutya egyes tulajdonságai – fogósság, hangadás.

A munkáját csak kiásással lehet megállapítani. Lényeges momentum hogy olyan területen folyjon a vizsga ahol ez megvalósítható. Illetve olyan kotorékot válasszunk a kutya számára ahol munkája értékelhető. Ezt a mindenkori bírók döntenek el.

Kutya értékelése : A vizsga előtt a kutya lövésállóságát, behívhatóságát fel kell mérni. Az a kutya amelyik ezt nem teljesítette , nem kezdheti el a vizsgát. Vizsgáról kizárandó (vadászterületen kontrolálatlan kutya nem tartózkodhat)

Az értékelhető tulajdonságok a 1.hangadás – 2.kitartás,szenvedély – 3.orrjóság – 4.bátorság, fogósságra vonatkoznak. Ha bármelyik tulajdonságból 0 osztályzatot szerez, a munkavizsgát nem teljesítette.

1. hangadás : a lakott kotorék szájánál már bírni kell ezt a tulajdonságot. A gazda pórázon tartva a kutyát, amely hangadással jelzi a kotorék lakottságát. Ez plusz pontnak értékelhető.

Az a kutya, amelyik a munkája során semmilyen hangot nem produkált, 0 osztályzatot kap. A kutyának folyamatos hangadással kell dolgoznia (kivétel, ha fogásban van). A bíró a munka végeztével ítéli meg az adott jegyet, a hang nélküli szünetek-ugatás arányához viszonyítva. Maximális pont, ha hang alapján végig követhető volt a kutya munkája .

2. kitartás, szenvedély : szenvedélye a munka kezdetén is mutakozzon, a kutya munkája során önállóan dolgozik, gazdája kevés ösztönzésére. Ha a kutya feljár a kotorékból, de unszolás nélkül folytatja a munkát, nem számít hibának. Az akadályt igyekezzon elhárítani a föld alatt, kitartó ásással. Az a kutya amelyik a lakott kotorékot otthagyja, gazdája unszolására sem folytatja a munkát, 0 osztályzattal kell értékelni.

3. orrjóság : a kutya a kotorék szájánál állapítsa meg a lakottságát, nem hiba, ha át kell járnia a kotorékot a lakottsága megállapításához. Több akna ásásakor, tudja a kutya melyik járatban tartózkodik a vad. Azok a kutyák, akik nem jelezték a járat lakottságát vagy folyamatosan keresnek a lakatlan kotorékban. De a kontrol (2. kutya) kutya talált vagy éppen érdektelenséget mutat a lakatlan járat iránt. Azokat 0 osztályzattal kell értékelni.

4. bátorság, fogósság : a kotorék megásásakor lehet elbírálni ezt a tulajdonságot. Ha kutya fogásban van vagy dulakodik a vaddal a végjáratban, illetve fog-ereszt aktív ugatást produkál (valamilyen mértékű sérülést szerezve), az maximális osztályzatot kap. Ugyan ez érvényes akkor is ha folyosón fogta meg a vadat. Bátorság, fogósság tulajdonságra adható osztályzat csökkenése tükrözze a kutya és a vad járatban egymástól való távolságát (szubjektív bírói ítélet) a munka során. Az a kutya, ami a járatban nagy távolságban megáll és némán vár és nem veszi fel a küzdelmet a vaddal „elfekvő munkát” produkál. Azt 0 osztályzattal kell értékelni.

A járatban csak egy kutya dolgozhat. A soron következő kutyák vagy a kontrolkutya nem láthatja, halhatja a vizsgáló kutya munkáját. A 2. kutya (kontrol kutya) ellenőrzésekor a vizsgáló kutyát el kell a kotoréktól vezetni. Ha a lakott kotoréket a vizsgáló kutya feladja, nem folytatja a munkát. Akkor a soron következő 2. kutya folytathatja (Lényeges hogy a tulajdonságokat: hangadás, orrjóságot a bíró nála is ellenőrizze.). Ilyenkor több járatot szabadon hagyva a kutyának kell eldönteni melyik járatban tartózkodik a vad.

A munka pontozása : 0-4 pont osztályzat

tulajdonságok	értékszámok
hangadás	4
kitartás, szenvedély	7
orrjóság	7
bátorság, fogósság	7

Az osztályzatok 0 – 4 adhatók. A maximális elérhető 100 pont, ami CACT cím kiadására jogosít.

Azon kutyák, amik a 75 pontot elérték, teljesítették a természetes kotorék munkavizsgát.

I. díj adható 82 ponttól

II. díj adható 68 ponttól

III. díj adható 75 ponttól

2.2. Földalatti munkavizsga mesterséges kotorékban

Ez a munkafázis a természetes kotorékban történő vizsgáztatáshoz képest 2 fő dologban különbözik, hogy itt a részfeladatok elvégzéséhez szintidő van rendelve. **A vizsga során az élő dúvad és a kutya között semmiféle fizikai kapcsolat nem jöhet létre!** Maximum 20 kutya vizsgáztatható egy napon.

Dúvad : róka és borz. A vadat veszettség elleni védőoltással immunizálni kell, csak egészséges vad alkalmazható a munkavizsgákon. Munkavizsga során a dúvadat cserélni kell.

Kotorékpálya : vizsgán mobil illetve fix pályák is alkalmasak, ha a méreteik szabványosak. A járatok szélessége 18 cm, magassága 20 cm. A pálya minimum hossza 25 m. Legalább 2 törés legyen a pályában. Kell, hogy az első egyenes min. 4-5 m szakasz legyen (apportozás végett). 3 katlant kell kialakítani, aminek méretei 60x60x20cm-esek. A kotorékpálya bármelyik ponton nyitható kell, hogy legyen.

Vizsga menete : 3 fázist, feladatot kell teljesíteniük a kutyáknak

- **viselkedés a vad előtt**
- **akadály elhárítása a járatban**
- **lőtt dúvad apportírozása a járatból**

Viselkedés a vad előtt : a dúvadat a bejáratnál a végkatlanba kell engedni. A vizsgáló kutya a bejárat előtt 50 cm-re indul. A tulajdonos a kutyát biztathatja. Itt kell elbírálni a kutya viselkedését-hangadását a kotorék bejáratánál. A gazda a kutyát pórázon tartja. A 1 perces elbírálás után a tulajdonos nyakörv nélkül a pályába engedi a kutyát. A kutyának lendületesen a pályába kell bújni. Az a kutya amelyik 1 percen belül (a nyakörv eltávolítása után) sem bújt el a járatba, a **vizsgából ki kell zárni**. Tehát 2 perc után a vizsgát befejezte. Az 1 perces bejáratnál lévő teszt után a járatba engedi a kutyát a tulajdonosa. Ezzel a kutya megkezdte a 9 perces munkáját. Az a kutya amelyik a 9 perces munka során 3 alkalommal elhagyja a járatot ezt a fázist nem teljesítette. Ugyan ez vonatkozik arra a kutyára is, amelyik a pálya bármelyik szakaszán elfekszik vagy a ráccsal lezárt vad előtt némán vár, hangot nem ad. Maximális pont illeti azt a kutyát, ami öblös hangon ezt a fázist végigdolgozza. Az ugatás során a szünetek mértékének megfelelően pontoznak a bírók. A tulajdonos a bejáratnál várakozik addig, míg a bírók jelt nem adnak a pálya kinyitására, illetve a kutya pályából való kiemelésére. Összességében 10 percet tölt a kutya ebben a fázisban a pályán. Két dolgot bírálnak itt a bírók : **viselkedés a kotorék bejáratánál** és **szenvedély, hang**.

Akadály elhárítása a járatban : ennek a fázisnak a szintideje 3 perc. Az utolsó katlan előtt 0,5-1 m-re egy 50 cm-es akadályt alakítunk ki. Az akadály a pálya 0,5 m-es részén, 10-12 cm magasán van töltve gyöngykvaccsal, durva sóderrel. Megfelelő eszközökkel (kislapát, seprű) minden vizsgálónak újból és újból ki kell alakítani ezt az

akadályt. Start vezényszóra a tulajdonos járatba engedi a kutyát, akadályhoz érve a kutyának át kell kaparnia magát. A bíró akkor állítja meg az időt, amikor a kutya elérte a katlan rácsát. A katlanba dúvad van elhelyezve. Azt a kutyát, amelyik a kaparással megpróbálkozott de nem érte el a rácsot és a szintideje lejárt, ponttal kell értékelni. Az a kutya, ami viszont az akadály előtt megállt, elfeküdt illetve a járatból többször kifordult és a szintideje letelt, 0 pontot kap. Nem teljesítette ezt a fázist.

Lőtt dúvad apportírozása a járatból : Lőtt róka, borz vagy szalmával kitömött gerezna az apporttárgy. Póráz nélkül hajtja végre a kutya a feladatot. 3 perc a szintidő. A gazda a bejárattól 1 m-re áll. Innen indítja a kutyát. Biztathatja, de a járatba nem nyúlhat be segíteni a kutyát. Ha a járatban elhelyezett apporttárgyat nem mozdította el, illetve a feladatot a kutya megtagadta akkor 0 osztályzatot kap. Ezt a fázist nem teljesítette. Ha a kutya a feladat végrehajtása során többször kifordul a járatból, az osztályzat levonással jár. Az a kutya, amelyik a bejárathoz közelítette a dúvadat, de ki nem húzta a járatból, maximális osztályzatot nem kaphat. Valószínű több idő kellett volna a felszínre apportírozáshoz. A bíró, ha a kutya elmozdította a vadat, az elmozdítás mértékének megfelelően adhatja a pontokat.

A munka pontozása : 0-4 pont osztályzat

tulajdonságok	értékszámok
szervedély, hang	9
apport	5
akadály elhárítása	8
viselkedés bejáratnál	3

I. díj adható 79 ponttól

II. díj adható 67 ponttól

III. díj adható 47 ponttól

Függelék

Munkavizsgák lebonyolításával kapcsolatosak

Vizsgákra csak veszettség oltással rendelkező kutya vehet részt. A vizsgákon szerzett sérülésekért a rendező felelőséget nem vállal.

Vizsgákon csak chip által beazonosítható törzskönyves kutyák vehetnek részt. **A chip ellenőrzése minden munkavizsga előtt kötelező.** Rendező szerv feladata.

Helyszíni nevezés a munkavizsgákra nincs. MEOESZ tagság igazolása. Nevezni postai, elektronikus úton lehet. Nevezésnek tartalmaznia kell a **munkafázist – tulajdonos neve, címe – kutya neve – törzskönyvi jelét – chip számát.**

Nevezési díjat a helyszínen-banki utalással-postai úton kell rendezni. Aki nevezés ellenére nem vett részt a rendezvényen, az további rendezvényeken csak akkor vehet részt ha az elmaradt nevezési díjat megfizette az MJTK felé.

Ezen adatoknak szerepelnie kell a kutya munkavizsga bírálati lapján is. A munkavizsga összesítőken is fel kell ezeket tüntetni és az elért munkavizsga eredménnyel kiegészíteni.

Az összesítőket a bírálatot végzők és a rendező szerv vezetője aláírja.

A kitöltött munkavizsga összesítőket a MEOESZ és MJTK (Magyar Jagd Terrier Klub) felé postai úton meg kell küldeni 14 napon belül.

Munkavizsga

A munkavizsga megszerezhető vércsapa-, vaddisznós-, földalatti munkavizsgákon. Ahol a kutya ezen vizsgákon minimum 75 pontot ért el. A kutya jogot nyer ezután kiállításokon a munkaosztályban való indulásra, amennyiben a nevezésig kiváltotta a tulajdonos a MEOESZ munkavizsga bizonyítványát.

A jagd terrier tenyésztésbe vételének feltétele a tenyészszemle és a 75 pontos munkavizsga megléte. A tenyészszemle küllemi és lövésállóság elbírálásából áll, ami egy napon történik.

Vizsgák cím kiadásával

CACT cím kiadható azon országos rendezvényeken ahol vércsapa, földalatti, vaddisznós és összetett vizsgákat a MEOESZ engedélyeztet. A kutyák 100 pontot szereztek a vizsga alkalmával.

CACIT cím kiadható F.C.I. által engedélyeztet vércsapa, földalatti, vaddisznós és összetett vizsgákon. A CACIT címet csak F.C.I. visszaigazolás után viselheti a kutya. CACIT-ot megszerzett kutya egyben CACT címet is megkapja.

Nemzeti Munka Champion feltételei

A championátus iránti kérelmet a MEOESZ felé kell benyújtani, az alábbi teljesítmények igazolásával együtt. Teljesítésének feltételei :

1. tenyészszelelével kell rendelkeznie
2. CAC kiállításon kapott min. „nagyon jó” minősítés
3. földalatti CACT cím, vaddisznós CACT, vércsapa CACT. A két földfeletti cím valamelyike lehet 75 pont.

Nemzetközi Munka Champion feltételei

Teljesítésének feltételei :

1. tenyészszelelével kell rendelkeznie
2. CACIB kiállításon munka-, nyílt osztályban szerzett min. „nagyon jó” minősítés
3. földalatti CACIT cím, vaddisznós CACIT, vércsapa CACIT. A két földfeletti cím valamelyike lehet 75 pont. Egyik CACIT címnek valamelyik külföldi országban szerzettnek kell lennie.

A CACT és CACIT címek megkülönböztetése végett kiegészítő jelzést kapnak. Így a törzskönyvről az elért munkafázis eredmények információt szolgáltatnak, több tájékoztatást adnak az adott felmenők munkaképességéről. Ezen jelzéseket a bírálati lapon és a törzskönyvön is fel kell tüntetni.

Jelzések :

Vércsapa CACT	VCS-CACT
Vaddisznó CACT	VD-CACT
Természetes Kotorék CACT	TK-CACT
Mesterséges Kotorék CACT	MK-CACT
Csapahangos vizsga - spurlaut	CSH-spur.

A jelen munkavizsga szabályzatot a Magyar Jagd Terrier Klub (MJTK) közgyűlése 2019.01.26-án elfogadta.